

*Algemene bepalingen*

Voor de ambten en de functies binnen de rechterlijke orde, moeten de betrokkenen een gedrag hebben dat in overeenstemming is met de eisen van de beoogde betrekking en de burgerlijke en politieke rechten genieten (art. 287quinquies § 3 van het Gerechtelijk Wetboek).

*Nationaliteitsvoorwaarde*

De kandidaten worden geacht Belg te zijn op het ogenblik van benoeming.

*Selectieprocedure :*

De kandidaturen voor een benoeming in de rechterlijke orde dienen gesteld te worden binnen een termijn van 20 kalenderdagen na de bekendmaking van de vacature in het *Belgisch Staatsblad* (art. 287sexies van het Gerechtelijk Wetboek) via « Mijn Selor » ([www.selor.be](http://www.selor.be)).

De selectieprocedure wordt volledig elektronisch gevoerd.

Elke onvolledige kandidaatstelling of inschrijving die niet verloopt volgens de elektronische inschrijvingsprocedure zal onontvankelijk verklaard worden.

De functiebeschrijvingen kunnen tevens opgevraagd worden via het e-mailadres [exsel@just.fgov.be](mailto:exsel@just.fgov.be).

*Dispositions générales*

Pour les nominations et fonctions au sein de l'ordre judiciaire, les intéressés doivent être d'une conduite répondant aux exigences de la fonction visée et jouir des droits civils et politiques (article 287quinquies § 3 du Code judiciaire).

*Conditions de nationalité*

Les candidats doivent avoir la nationalité belge au moment de la nomination.

*Procédure de sélection :*

Les candidatures à une nomination dans l'ordre judiciaire doivent être adressées dans un délai de 20 jours calendrier à partir de la publication de la vacance au *Moniteur belge* (art. 287sexies du Code judiciaire) et ce via « Mon Selor » ([www.selor.be](http://www.selor.be)).

La procédure de sélection se déroulera entièrement par voie électronique.

Toute candidature incomplète ou qui ne respecte pas la procédure électronique sera déclarée irrecevable.

Les descriptions de fonction peuvent être demandées via l'adresse email [exsel@just.fgov.be](mailto:exsel@just.fgov.be).

**GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN  
GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION  
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN**

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST — REGION DE BRUXELLES-CAPITALE**

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST**

[C – 2020/16351]

26 NOVEMBER 2020. — Omzendbrief van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de verplichting om sociale clausules op te nemen in de gewestelijke overheidsopdrachten

**I. Context**

Deze omzendbrief legt de verplichting op om sociale clausules op te nemen in overheidsopdrachten van aanbesteders die onder de bevoegdheid van de ondertekenende Ministers vallen.

Overheidsopdrachten zijn goed voor meer dan 16% van het Europese bruto binnenlands product (bbp). Via deze overheidscontracten worden dus aanzienlijke financiële middelen overgedragen naar bedrijven.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet zijn rol van aanbesteder benutten om personen die ver van de arbeidsmarkt staan te helpen werk te vinden of zich op te leiden via die overheidsopdrachten.

De invoering van sociale clausules is bedoeld om de doelstellingen op het vlak van opleiding en inschakeling van de doelgroepen uit het tewerkstellingsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te bereiken. De zo ontstane verplichtingen hebben dus betrekking op de aanbesteder, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en de andere aanbesteders die het gewest heeft opgericht.

De sociale clausules opnemen is bovenal een tewerkstellings- en economische maatregel die het, via overheidsopdrachten, mogelijk maakt bij te dragen tot de opleiding en inschakeling van bepaalde doelgroepen.

Uiteraard sluit deze omzendbrief niet uit dat de aanbesteders die hij beoogt nog andere sociale clausules kunnen uitvaardigen voor de overheidsopdrachten die ze plaatsen en die zich daartoe zouden lenen.

**REGION DE BRUXELLES-CAPITALE**

[C – 2020/16351]

26 NOVEMBRE 2020. — Circulaire du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale relative à l'obligation d'insertion de clauses sociales dans les marchés publics régionaux

**I. Contexte**

La présente circulaire impose l'obligation d'inclusion de clauses sociales dans les marchés publics des adjudicateurs relevant de la compétence des Ministres signataires.

Les marchés publics représentent plus de 16% du Produit Intérieur Brut (PIB) européen. Une manne financière importante est ainsi transférée aux entreprises par le biais de ces contrats publics.

La Région de Bruxelles-Capitale doit profiter de son rôle d'adjudicateur pour permettre aux personnes éloignées du marché de l'Emploi de trouver un emploi ou de se former par le biais de ces marchés.

L'inclusion de clauses sociales s'attache à rencontrer les objectifs de formation et d'insertion des publics-cibles de la politique de l'Emploi menée par la Région. Les obligations ainsi créées concernent l'adjudicateur qu'est la Région ainsi que les autres adjudicateurs qu'elle a créés.

L'insertion des clauses sociales est avant tout une mesure d'emploi et d'économie qui permet, au travers des marchés publics, de contribuer à la formation ou à l'insertion de publics-cibles.

Il est bien entendu que la présente circulaire n'épuise pas la capacité des adjudicateurs qu'elle vise d'édicter d'autres clauses sociales pour les marchés publics qu'ils passent et dont l'objet s'y prêterait.

Deze omzendbrief heeft tot hoofddoel zich ervan te vergewissen dat de Brusselse aanbesteders bij hun overheidsbestellingen bijdragen aan het bereiken van de maatschappelijke doelstellingen en het aanpakken van de sociaaleconomische uitdagingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

## II. Toepassingsgebied van de omzendbrief

### a. Aanbesteders in kwestie

Deze omzendbrief is van toepassing op de gewestelijke entiteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zoals bedoeld in artikel 2, 2° van de organieke ordonnantie van 23 februari 2016 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle.

Die entiteiten stemmen overeen met de gewestelijke diensten, de autonome bestuursinstellingen van eerste categorie en de autonome bestuursinstellingen van tweede categorie.

### b. Overheidsopdrachten in kwestie

Sociale clausules moeten worden opgenomen in alle opdrachten voor werken waarvoor het geraamde bedrag hoger dan of gelijk is aan € 750.000 excl. btw en hoger dan de vastgestelde grens voor Europese bekendmaking voor opdrachten voor diensten, op voorwaarde dat de uitvoeringsduur van de werken 60 werkdagen of meer bedraagt.

Sociale clausules mogen worden opgenomen in opdrachten voor leveringen, alsook voor opdrachten van werken en diensten, waarvoor het geraamde bedrag lager ligt dan de in het voorgaande lid vermelde grenzen.

Sociale clausules moeten niet worden opgenomen:

- indien strikt noodzakelijk en mits motivering, in geval van dwingende spoed;
- indien strikt noodzakelijk en mits motivering, in geval van ontoepasselijkheid van de sociale clausules, met name bij bepaalde kaderovereenkomsten;
- in overheidsopdrachten voor werken, leveringen of diensten die uitsluitend kunnen worden uitgevoerd door een bepaalde marktdeelnemer om een van de redenen toegestaan door artikel 42, § 1, 1° d), 3° en 4° c) van de wet inzake overheidsopdrachten;
- in overheidsopdrachten gegund via elektronische catalogus.

## III. Ondersteuning van de aanbesteders

Actiris zorgt voor de juridische en technische ondersteuning van de aanbesteders bij het opstellen van de clausules in de bestekken en bij de uitvoering ervan.

Algemeen vervult Actiris ook een rol van opstelling en verspreiding van informatie over de sociale clausules aan bedrijven, verenigingen, aanbesteders en werkoekenenden in samenwerking met het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten opgericht binnen Brupartners.

## IV. Procedure

Het is aan de aanbesteder om de gewenste sociale clausule vast te leggen in haar bestek. Actiris vervult een ondersteunende rol en kan verschillende clausules voorstellen naargelang het type opdracht, de betrokken sector of de doelstelling van de aanbesteder.

Modelclausules en bijkomende informatie zijn terug te vinden in het vademecum ter uitvoering van deze omzendbrief.

<http://clausesocialebruxelles.be/?Documenten-om-te-downloaden-23>.

Het is aanbevolen om te voorzien in een sociale clausule (in de uitvoeringsvoorwaarden of in de voorwaarden voor toegang tot de gunningsprocedure) die aangepast is aan het voorwerp van de opdracht, in samenwerking met Actiris ([clausesociale@actiris.be](mailto:clausesociale@actiris.be)) en/of op grond van het vademecum betreffende de invoeging van sociale clausules in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Le but premier de la présente circulaire est de s'assurer que les adjudicateurs bruxellois, dans leurs commandes publiques, participent aux objectifs et défis socio-économiques de la Région.

## II. Champ d'application de la circulaire

### a. Adjudicateurs concernés

La présente circulaire est applicable aux entités régionales de la Région de Bruxelles-Capitale, telles que visées à l'article 2, 2° de l'ordonnance du 23 février 2006 organique portant les dispositions applicables au budget, à la comptabilité et au contrôle.

Celles-ci correspondent aux services régionaux, aux organismes administratifs autonomes de première catégorie et aux organismes administratifs autonomes de seconde catégorie.

### b. Marchés publics concernés

Des clauses sociales doivent être insérées dans tous les marchés de travaux dont le montant estimé est supérieur ou égal à 750.000 € H.T.V.A. et supérieur au seuil fixé pour la publicité européenne pour les marchés de services, à condition que la durée d'exécution du marché soit supérieure ou égale à 60 jours ouvrables.

Des clauses sociales peuvent être insérées dans les marchés de fournitures ainsi que dans les marchés de travaux et de services dont le montant estimé est inférieur aux seuils énoncés à l'alinéa précédent.

Les clauses sociales ne doivent pas être insérées :

- Dans la mesure strictement nécessaire, moyennant motivation, en cas d'urgence impérieuse ;
- Dans la mesure strictement nécessaire, moyennant motivation, en cas d'inapplicabilité des clauses sociales, notamment dans certains accords-cadres ;
- Dans les marchés de travaux, fournitures ou services qui ne peuvent être fournis que par un opérateur économique déterminé pour l'une des raisons admises par l'article 42, § 1<sup>er</sup>, 1° d), 3° et 4° c) de la loi sur les marchés publics ;
- Dans les marchés passés par catalogue électronique.

## III. Soutien aux adjudicateurs

Actiris assure la mission de soutien juridique et technique aux adjudicateurs pour la rédaction de clauses sociales dans les cahiers des charges et lors de l'exécution de celles-ci.

De manière générale, Actiris assure également un rôle de rédaction et de diffusion d'informations sur les clauses sociales à l'attention des entreprises, associations, adjudicateurs et demandeurs d'emploi et ce, en collaboration avec l'Observatoire des prix de référence des marchés publics institué au sein de Brupartners.

## IV. Procédure

Il revient à l'adjudicateur de fixer la clause sociale souhaitée dans son cahier spécial des charges. Actiris joue un rôle de soutien et peut proposer différentes clauses en fonction du type de marché, du secteur concerné ou de l'objectif de l'adjudicateur.

Des clauses-types et des explications complémentaires sont disponibles dans le vade-mecum visant la mise en œuvre de la présente circulaire.

<https://www.actiris.brussels/fr/employeurs/clauses-sociales/>

Il est recommandé de prévoir une clause sociale (en condition d'exécution ou en condition d'accès à la procédure de passation) adaptée à l'objet du marché en collaboration avec Actiris ([clausesociale@actiris.be](mailto:clausesociale@actiris.be)) et/ou sur la base du Vade-mecum relatif à l'inclusion de clauses sociales en Région de Bruxelles-Capitale.

De sociale clausules kunnen van uiteenlopende aard zijn:

- De opleidingsclausule die met name kan bestaan uit de begeleiding van stages voor werkzoekenden, beroepsopleidingen bij bedrijven of alternerende opleiding;

- De sociale inschakelingsclausule die tot doel heeft om, in het kader van een arbeidsovereenkomst, voor een bepaalde minimumduur bij Actiris ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (NWWZ's), een minimaal aantal NWWZ's of een minimumpercentage NWWZ's van de nieuwe aanwervingen die uitgevoerd zullen worden in het kader van de uitvoering van de overheidsopdracht aan te nemen;

De clausule voorbehoud aan de sociale economie-bedrijven die tot doel heeft de opdracht of een of meerdere percelen overeenkomstig artikel 15 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten voor te behouden aan sociale economie-bedrijven.

- De clausule van onderaanbesteding aan de sociale economie-bedrijven die, als uitvoeringsvoorwaarde, tot doel heeft een deel van de overheidsopdracht of een percentage ervan uit te besteden aan sociale economie-bedrijven;

- De flexibele sociale clausule waarmee alle of sommige van de 3 bovenstaande clausules kunnen worden gecombineerd, namelijk: de opleidingsclausule, de inschakelingsclausule en de clausule van onderaanbesteding.

## V. Monitoring

Elke minister bezorgt jaarlijks, en uiterlijk op 1 maart van het volgende jaar, aan Brussel Economie en Werkgelegenheid een tabel met alle overheidsopdrachten (gepubliceerd, gegund, uitgevoerd of voltooid) van het afgelopen jaar die onder zijn bevoegdheid en onder de toepassing van deze omzendbrief vallen en/of waarin sociale clausules zijn voorzien.

Een monitoring tabel is te vinden in bijlage 6 van het vademecum.

## VI. Inwerkingtreding

Deze omzendbrief wordt van kracht op 1 januari 2021.

De omzendbrief van 19 juli 2018 betreffende de verplichting om sociale clausules op te nemen in de gewestelijke overheidsopdrachten wordt opgeheven.

Brussel, 26 november 2020.

Op voorstel van de minister van Werk :

De Minister-President,  
R. VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering  
van belast met Mobiliteit, Openbare Werken en Verkeersveiligheid,  
E. VAN DEN BRANDT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met  
Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie,  
A. MARON

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met  
Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid  
en van het Imago van Brussel,  
S. GATZ

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Werk  
en Beroepsopleiding, Digitalisering, de Plaatselijke Besturen en  
Dierenwelzijn,

B. CLERFAYT

De Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,  
belast met Huisvesting en Gelijke Kansen,  
N. BEN HAMOU

De Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,  
belast met Economische Transitie en Wetenschappelijk Onderzoek,  
B. TRACHTE

De Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met  
Stedenbouw en Erfgoed, Europese en Internationale Betrekkingen,  
Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische  
Hulp,

P. SMET

Les clauses sociales peuvent être de plusieurs types :

- La clause de formation qui peut notamment consister en l'encadrement de stages pour demandeurs d'emploi, de formation professionnelle en entreprise ou de formation en alternance ;

- La clause d'insertion qui vise à engager, sous contrat de travail, pour une durée minimum des demandeurs d'emploi inoccupés inscrits auprès d'Actiris (DEI), un nombre minimum de DEI ou un pourcentage minimum de DEI des nouveaux engagements qui seront réalisés dans le cadre de l'exécution du marché ;

La clause de réservation aux entreprises d'économie sociale qui vise à réserver le marché ou un ou plusieurs lots conformément à l'article 15 de la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics à des entreprises d'économie sociale d'insertion ;

- La clause de sous-traitance aux entreprises d'économie sociale qui vise, en condition d'exécution, à sous-traiter une partie du marché ou un pourcentage de celui-ci à des entreprises d'économie sociale d'insertion ;

- La clause sociale flexible qui permet de combiner toutes ou certaines des 3 clauses reprises, à savoir : la clause de formation, la clause d'insertion et la clause de sous-traitance.

## V. Monitoring

Chaque Ministre transmet annuellement, et au plus tard le 1<sup>er</sup> mars de l'année suivante, à Bruxelles Economie et Emploi un tableau reprenant l'ensemble des marchés publics (publiés, attribués, exécutés ou terminés) de l'année écoulée relevant de sa compétence et visés par la présente circulaire et/ou prévoyant des clauses sociales.

Un tableau de monitoring se trouve en annexe 6 du vade-mecum.

## VI. Entrée en vigueur

La présente circulaire entre en vigueur le 1<sup>er</sup> janvier 2021.

La circulaire du 19 juillet 2018 relative à l'obligation d'insertion de clauses sociales dans les marchés publics régionaux est abrogée.

Bruxelles, le 26 novembre 2020.

Sur proposition du Ministre de l'Emploi :

Le Ministre-Président,  
R. VERVOORT

La Ministre chargée de la Mobilité, des Travaux publics  
et de la Sécurité routière,  
E. VAN DEN BRANDT

Le Ministre chargé de la Transition climatique, de l'Environnement,  
de l'Energie et de la Démocratie participative,  
A. MARON

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique,  
de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

S. GATZ

Le Ministre chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de  
la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

B. CLERFAYT

La Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale,  
chargée du Logement et de l'Egalité des Chances,  
N. BEN HAMOU

La Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargée de la  
Transition économique et de la Recherche scientifique,

B. TRACHTE

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de  
l'Urbanisme et du Patrimoine, des Relations européennes et internationales,  
du Commerce extérieur et de la Lutte contre l'Incendie et  
l'Aide médicale urgente,

P. SMET